

A városfejlődési szakaszok és a bűnözés kapcsolata a főváros VIII. kerületében

BÓI László¹

A városfejlődés egyes szakaszainak vizsgálata többnyire a földrajz és a településszociológia kutatóinak a kutatási területéhez tartozik. A bűnözés vizsgálatát pedig a kriminológia, a rendészettudomány és a földrajztudomány képviselői végzik. A városfejlődés bűnözésének vizsgálata viszont úgyszólván fehér folt a magyar tudomány palettáján, ezért kutatásom irányvonala újszerűnek tekinthető, mivel eddig hazánkban nagyon kevesen foglalkoztak ezzel a témával specifikus irányítottsággal.

A városfejlődés szakaszainak bemutatását követően Józsefváros esetében vizsgálom meg az egyes szakaszokat és azoknak a bűnözésre gyakorolt hatását. A címben megjelölt kutatás hiánypótlónak mondható, mivel a VIII. kerület esetében bűnözésföldrajzi aspektusú tanulmány több mint három évtizede nem látott napvilágot, és mint olyan, egy hosszabb távú bűnözésföldrajzi aspektusú vizsgálatnak a kezdő lépése. A későbbiekben Józsefváros területén egy nagyobb volumenű, kérdőíves felmérést is kívánok végezni a témában.

Kulcsszavak: városfejlődés, bűnözésföldrajz, Józsefváros, bűnözés, rendészet

Bevezetés

A településszerkezet és a városfejlődés szakaszainak vizsgálata viszonylag széles körben kutatott téma, mind hazánkban, mind külföldön. E kutatási területek esetében viszont a bűnözés vizsgálata az alulkutatott területek közé sorolható. Ennek okára igen nehéz választ adni, annál is inkább, mivel a kutatási eredmények egyaránt alkalmazhatók lennének a bűnüldözés és a bűnmegelőzés területén, ugyanakkor a mindennapi rendészeti munkára is pozitív hatása lenne.

Elsőként a „chicagói iskola” kutatói voltak azok, akik a témával foglalkoztak. Ők állapították meg ugyanis azt, hogy a településszerkezet és a bűnözés között szoros összefüggés figyelhető meg. Észrevették, hogy a különböző városszerkezeti övekben eltérő társadalmi státuszú emberek élnek, aminek következtében eltérő a bűnözési gyakoriság az egyes övekben.² A legintenzívebb bűnözést a belvárosban (CBD) és az átmeneti övekben regisztrálták, ahol a szervezett bűnözés is jelen volt.³

¹ R. alezredes, egyetemi tanársegéd, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Krimináltaktikai Tanszék, e-mail: boi.laszlo@uni-nke.hu

² MÁTYÁS 2023.

³ MÁTYÁS 2018.

Az elkövetkező évtizedekben nem voltak olyan kutatók sem hazánkban, sem külföldön, akik jelentős kutatásokat végeztek volna e területen. Szabó Dénes (Denis Szabó) volt az, aki 1960-ban e témából írta doktori értekezését (Crimesetvilles). Szabó Dénes a disszertációját még Magyarországon kezdte el, de már külföldön, Belgiumban fejezte be. Munkájának színvonalát jól mutatja, hogy UNESCO-díjjal is jutalmazták. Szabót követően főként geográfusok és településszociológusok foglalkoztak e kérdéskörrel.

Kérdésként merülhet fel, hogy hazánkban miért érdemes foglalkozni ezzel a területtel. A rendszerváltozástól kezdve jelentősen megváltozott számos településünk épített környezete, ami érintette a településszerkezetet is. Ennek során az egyes településszerkezeti övek funkciója részben vagy egészben megváltozott. Elég, ha csak a belvárosi területek rehabilitációjára gondolunk, amelynek során a városközpontok megújultak, az ott élő, nemkívánatosnak minősített embereket pedig kiköltöztették a kevésbé frekvenciált területekre. A városokban lévő ipari üzemek lassan elnéptelenedtek, esetenként a városon kívülre, ipari parkokba költöztek vagy végleg bezártak. Helyükön kereskedelmi, kulturális vagy lakófunkciójú területek jöttek létre. Ezen folyamatok jelentős bűnügyi relevanciájú változásokat generáltak, amelynek kutatása fontos és aktuális. A bűnözési helyzet autentikus területi feltérképezése ezen ismeretek nélkül lehetetlen. A városszerkezet változása és a funkcióváltás napjainkban is létezik, bár kisebb intenzitással, mint az 1990-es években.

A téma kutatására személyes érintettség is vezérelt. Pályafutásomat a Mosonyi utcában található rendőri objektumban kezdtem, de dolgoztam a szomszédos Ferencvárosban is. Jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatójaként ugyancsak a Józsefvárosban dolgozom. Már évtizedekkel ezelőtt is feltűnt számomra, hogy milyen térbeli különbségek figyelhetők meg a bűnözés tekintetében e kerületben. Ezen folyamatokat és azok bűnözésre gyakorolt hatását kívánom jelen írásomban a lehetőségek adta határok között bemutatni.

A városfejlődés szakaszai és azok kriminális következményei

A városfejlődés négy szakasza közül jelenleg városrobbanás nincs sem hazánkban, sem pedig Európában, ezért a másik három szakasszal kívánok részletesebben foglalkozni. Az alábbiakban a városfejlődés fő szakaszait vizsgálom és elemzem a bűnözés oldaláról.

Városrobbanás

A városrobbanás a városfejlődés első szakasza, igaz, ez jelenleg fejlett országban nem figyelhető meg, ezért csak érintőlegesen említem. A városrobbanás indikátora az ipari forradalom volt, amely társult azzal a problémával, hogy a vidéki térségek népessége megnőtt, a vidék pedig már nem volt képes eltartani a lakosságot. Az ipari

forradalom az egyes országokban eltérő időben következett be, így a népesség városokba áramlása is különböző időszakokban történt.⁴ Ázsia és Afrika fejletlen országaiban napjainkban is folyik a városrobbanás folyamata, azonban sok esetben ezt nem az ipar szívó hatása indukálja, hanem az éhhalál előli menekülés.⁵

A városokba özönlő nagyszámú népesség jelentősen megváltoztatta a korabeli nagyvárosok életét, és hozzájárult a bűncselekmények számának és szerkezetének a változásához, előbbi esetében a növekedéséhez is.

Szuburbanizáció

A szuburbanizáció a latin „suburbia” kifejezésből származik. A szuburbanizációs folyamatok (relatív dekoncentráció) kiváltója elsősorban az volt, hogy a belvárosi és városi területek egyre kevésbé nyújtottak ideális lakhatási feltételeket az ott élők számára. A tehetősebb polgárság megengedhette magának azt, hogy a város peremére vagy a városon kívülre költözhessen, s ott új ingatlant, kertes házat vásároljon.⁶ A személygépkocsik általánossá válásával még inkább felgyorsult a szuburbanizáció, mivel még többen függetlenné váltak a tömegközlekedéstől, és gyorsabban tudtak megközelíteni számukra fontos helyeket. Az Egyesült Királyságban már a 20. század elején, a többi országban később, míg az Egyesült Államokban a világháború után indult meg a nagyarányú szuburbanizáció, hazánkban pedig a rendszerváltást követően.⁷

A nagyvárosokból kivezető utak mentén rövidesen mindenhol megjelennek a nagy helyigényű, különféle szolgáltatást nyújtó vállalkozások (autókereskedések, logisztikai központok, bevásárlóközpontok stb.), az elővárosok lakónépessége pedig megteremti a feltételét az oktatási, nevelési és egészségügyi intézmények megtelepedésének is.

A szuburbanizáció esetében több olyan tényező is beazonosítható, amely a bűncselekmények számának növekedését eredményezi. A városok központi részeiből kiköltöző családok helyére főként alacsonyabb egzisztenciájú személyek költöztek, aminek következtében többnyire növekszik a belvárosi területek bűnözési fertőzöttsége. A szuburbanizációhoz köthető bűncselekmények következő terepe a város peremén és a városon kívül található lakónegyedek, családi házas övezetek.⁸

Az új lakóterületek közelében, a kivezető utak mentén, nagy területű bevásárlóközpontok épültek. Ezek parkolói különösen a késő délutáni időszakokban vagy az ünnepnapokat megelőzően telnek meg autókkal, ami autófeltörésekre és a trükkös csalások elkövetésére ad lehetőséget.

---

⁴ PIRISI-TRÓCSÁNYI-HAJNAL 2018.

⁵ KOCSIS 2000.

⁶ KOCSIS 2000.

⁷ PIRISI-TRÓCSÁNYI-HAJNAL 2018.

⁸ MÁTYÁS 2020; SÓVÁGÓ 2007.

Dezurbanizáció

A dezurbanizáció (várostalanodás) során nemcsak a városok, hanem az elővárosok, a szuburbán részek lakossága is csökkenésnek indul. Ezért nevezik e folyamatot abszolút dekoncentrációnak is. A dezurbanizáció során tehát a várost elhagyják a költözők, és a rurális térségekbe költöznek, olykor több tíz kilométerre a várostól. A nagyvárosi problémák (például környezetszennyezés, zaj, parkolási nehézségek, stressz) következtében a kiköltözők vidéken találják meg a nyugalmat. Ennek előfeltétele, hogy a vonalas infrastruktúra (például autópálya, gyorsvasút, fejlett elővárosi közlekedés) fejlettsége lehetővé tegye azt, hogy akár naponta elérhető legyen a központi város, ahol a munkahely, oktatási és egészségügyi intézmény stb. található. A dezurbanizációs folyamatokban részt vevők többnyire tehetős emberek, akik megengedhetik maguknak a rendszeres ingázást (megnövekedett üzemanyag- és utazási költség) vagy lehetőségük van a távmunkára (értelmiségi munkavállalók).⁹

A dezurbanizációval kapcsolatban elmondhatjuk, hogy jóval kevesebb embert érint, mint a szuburbanizáció. Sem külföldön, sem hazánkban nem figyelhető meg nagyobb tömegekre kiterjedő dezurbanizáció.¹⁰

Reurbanizáció

A városfejlődés legújabb szakasza. A belvárosi területek újjáélesztésének társadalmi és gazdasági igénye hívta életre a reurbanizáció folyamatát. A társadalmi és gazdasági szereplők igénye a település vezetésének elképzeléseivel találkozva indíthatja meg a reurbanizációs folyamatokat. Ha az ingatlanfejlesztések sikeresen megtörténnek, akkor megindulhat a lakosság kicserélődése, ami kedvező folyamatokat indíthat be.¹¹

Az újonnan épített vagy felújított ingatlanok esetében a relatíve magas árakat a tehetősebbek tudják csak megfizetni. Ők elsősorban azok közül kerülnek ki, akik biztos egzisztenciával rendelkeznek, vagy a szüleik megteremtik nekik a lehetőséget arra, hogy magas árfekvésű belvárosi ingatlant vásároljanak. Ezek a szülők sok esetben a dezurbanizációs folyamatok következtében a nagyvárostól távol költöztek, a gyermekeik viszont a nyüzsgőbb életre vágytak.¹²

Sokan úgy vélik, a városfejlődés ezen szakaszának csak pozitív bűnügyi hatásai vannak, ám meglátásom szerint ez csak részben igaz. A rehabilitált terület népesítése kicserélődik, aminek egy adott területen valóban pozitív hozadéka lesz. Azt viszont nem veszik figyelembe, hogy sok esetben az e területeken élőket kiköltöztetik máshová. Ezt számos magyarországi város esetében is láthattuk, hogy a belvárosi,

⁹ PIRISI-TRÓCSÁNYI-HAJNAL 2018.

¹⁰ KOCSIS 2000.

¹¹ PIRISI-TRÓCSÁNYI-HAJNAL 2018.

¹² PIRISI-TRÓCSÁNYI-HAJNAL 2018.

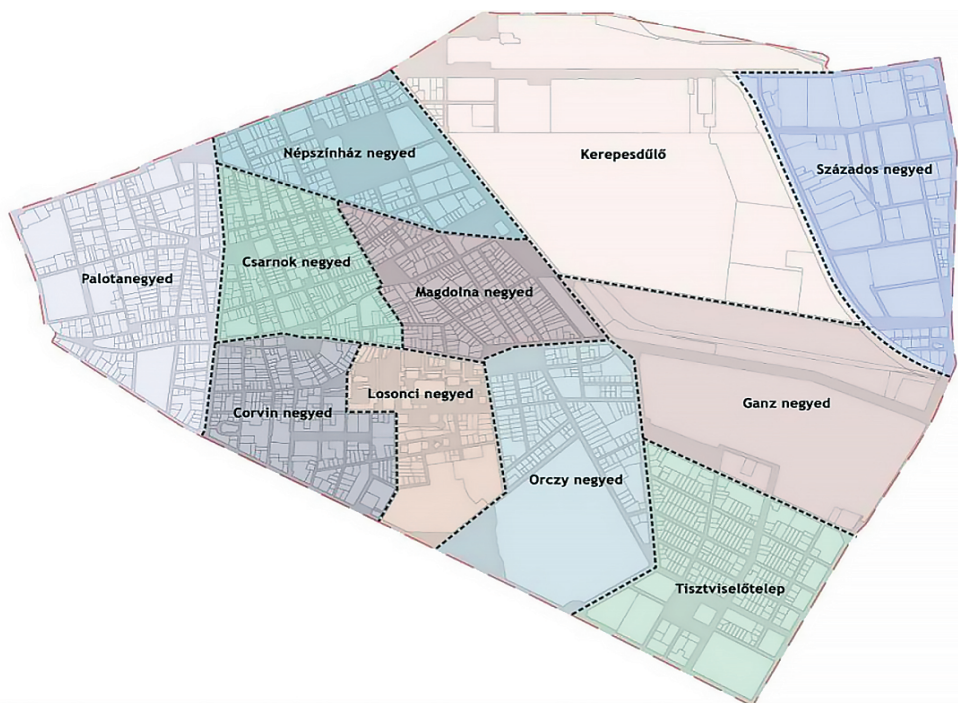
alacsony társadalmi nivón élő lakosságot kiköltöztették a városszéli, kertvárosi területekre, ahol jelentősen rontották a bűnügyi helyzetet.

A fizikai rehabilitáció hatásának köszönhetően általánosságban viszont valóban elmondható, hogy pozitív hatásai vannak a reurbanizációnak a bűnözésre, mivel a magasabb anyagi nivón élő, kvalifikáltabb személyeket alacsonyabb kriminalitás jellemzi.

Városfejlődés a VIII. kerületben

A szűkebb és a tágabb közvélemény szemében Józsefváros a legrosszabb közbiztonságú és épületállományú kerületek közé tartozik. Ennek nyilvánvalóan van valós alapja is, hiszen valóban vannak olyan szegregált területek a kerületben, amelyek a magyar átlag alatti nivót mutatják.¹³ Vannak azonban olyan részei is, amelyek látványos fejlődésen mentek keresztül az elmúlt évtizedben, aminek eredményeképpen jelentősen csökkent a bűnözési fertőzöttség.

Józsefváros nem egységes, 11 kerületrészből áll. Ezen területek sokszor egymástól teljesen eltérő bűnözésföldrajzi képet mutatnak (1. ábra).

1. ábra: A VIII. kerület városrészei

Forrás: BALÁS et al. 2019: 147.

¹³ MÁTYÁS 2014.

A VIII. kerület lakosainak száma 69 917 fő (2023. január 1.).¹⁴ Az állandó lakónépesség száma jelentősen csökkent a rendszerváltást követően, dinamikáját tekintve jóval nagyobb, mint az országos átlag. A kerületben jelenleg 47 866 darab lakás található.¹⁵ 1990-ben mindössze 39 974 lakást regisztráltak a kerületben, a számuk folyamatosan növekszik, a 2011-es értékekhez is 3469 darabos (7,8%) növekedés volt regisztrálható a KSH adatai szerint. A kerületben lévő ingatlanok számának dinamikus emelkedése két dolgot mutat. A rendszerváltozást követően növekedett a kis méretű lakások száma, másrészt pedig a reurbanizáció eredményeképpen a rehabilitált területeken többnyire kis alapterületű lakásokat építettek.

Különösen a 2011 és 2022 közötti lakásállomány számának növekedése mutatja a minőségi fejlődést. Míg a rendszerváltást követően számos esetben a meglévő lakások megosztásával nőtt az ingatlanok száma, úgy a rehabilitációs munkálatoknak köszönhetően új lakások is épültek nagy számban a kerületben.

Corvin negyed

A Corvin negyedben zajlott Közép-Európa legnagyobb rehabilitációs programja, amelynek köszönhetően jelentősen megújult a kerületrész. A Corvin Sétány Program keretében megújult 22 hektárnyi terület, amelyen 2700 új lakás, 130 000 nm² iroda-terület és 50 000 nm² új kereskedelmi ingatlan jött létre. Új közösségi terek, 800 méter hosszú sétálóutca, bevásárlóközpont, sport- és szabadidős terek keletkeztek. A fejlesztések főként az ingatlanokra koncentráltak, nem a lakosokra. A szociális rehabilitáció itt kevésbé volt hangsúlyos (vö. Magdolna negyed). Sokan elköltöztek, helyüket tehetős, többnyire fiatal lakosok vették át. A Corvin negyed néhány frekventált területét leszámítva (például Corvin köz) elsősorban zárt soros és zárt udvaros lakófunkciójú terület volt (a frekventált területei belvárosi részek voltak, és jelenleg is azok), viszont a rehabilitációs munkálatok eredményeképpen egyes részei funkcióváltáson mentek keresztül, s belvárosi szerepkört kaptak.

A rehabilitációs munkálatok és a lakónépesség relatíve jelentős változása ellenére a Corvin negyed erősen fertőzött bűncselekmények által. Továbbra is magas a vagyoni elleni és a közterületen elkövetett bűncselekmények száma.

Csarnok negyed

Számos frekventált csomópont érinti a területét (Blaha Lujza tér, Harminckettesek tere, Mátyás tér). A Csarnok negyedben található az évtizedeken keresztül a prostitúáltak találkozóhelyeként szolgáló Rákóczi tér, ezáltal sokak mentális térképén

¹⁴ *Magánszemélyek között létrejött lakástranzakciók negyedévenként régió és településtípus szerint* [é. n.].

¹⁵ *Magánszemélyek között létrejött lakástranzakciók negyedévenként régió és településtípus szerint* [é. n.].

még mindig a főváros neuralgikus helyeként szerepel. A kerületrész Janus-arcú, mivel egyes részei rendben tartottak, míg más részei erősen szlömösödtek. A kerületrész ingatlanjai elsősorban lakófunkciójúak, zárt soros beépítésűek, az épületek szintszáma pedig változatos.¹⁶

A Csarnok negyed forgalmas részei számos helyen forrópontként jelentkeznek a főváros térképén. Magas a közterületen elkövetett bűncselekmények aránya.

Ganz negyed

A kerületrész túlnyomó többsége ipari terület, a lakófunkciójú részek minimálisan vannak jelen (Kolóniatömb). Ezek viszont alacsony komfortfokozatúak, és az egyszobás lakások aránya magasabb mint 70%. A bűncselekmények száma alacsony, a Kőbányai út környéke az, amely egyes deliktumok által fertőzött.

Kerepesdűlő

A Kerepesdűlő a VIII. kerület ipari területének tekinthető, mivel meglehetősen alacsony a lakóingatlanok száma. Rendészeti szempontból a Keleti pályaudvar, az Aréna Mall üzletközpont és a józsefvárosi kínai piac az, amelyek növelik a terület bűnözési fertőzöttségét. A városfejlesztés eredményeképpen azonban egyes részei a főváros egészére kiterjedő vonzerővel rendelkező kereskedelmi funkciót kaptak (Aréna Mall).

Losonci negyed

A területen a lakófunkció dominál, igazán teresedése sincs a területnek. A kerületrész számos utcáján a rendszerváltozást megelőzően végeztek rehabilitációs munkálatokat (akkori szóhasználatnál élve szanálást), ami az ott lakóknak magasabb komfortfokozatú lakásokat eredményezett, azonban tájidegen, rideg beavatkozás volt ez a belső lakóhelyi öv házaiba. A településszerkezet meglehetősen változatos, ami részben a fentiekben írtakból adódik. A lakóteleptől a hagyományos zárt soros házakig többféle háztípus található.

A kerületrész bűnügyi fertőzöttsége átlag feletti, különösen a rehabilitációval nem érintett területeken.

---

¹⁶ BALÁS et al. 2019.

Magdolna negyed

A fővárosi rehabilitációs munkálatok egyik sikertörténete az, ami a Magdolna negyedben zajlott és jelenleg is zajlik. Nem kizárólag az ingatlanbefektetők érdekei voltak szem előtt, hanem az ott élők szociális rehabilitációja is. Számos ingatlant ledózeroltak, s helyükre új házak épültek. Az ott lakók viszont magasabb komfortfokozatú ingatlanokat kaptak. A 2005-ben indult program során elsőként a Mátyás téri parkot és a kulturális és közösségi térként funkcionáló Kesztyűgyárat újították meg.¹⁷

A településszerkezetet tekintve a belső, városias lakóövezet jellemző a Magdolna negyedre, így a lakófunkció a meghatározó. A földszinti, utcára nyíló részeken nem nagy számban ugyan, de kiskereskedelmi egységek találhatóak. Más kerületrészekkel összevetve magas a földszintes és az egyemeletes házak száma.

A kerületrészt a józsefvárosi területek között továbbra is az egyik legfertőzöttebb terület.

Népszínház negyed

A negyedben főként a lakófunkció dominál, a zárt sorú beépítésű házsorok földszinti részein számos kereskedelmi funkciójú vállalkozás üzemel (például kocsmák, kisebb boltok). A negyedben elhanyagolható a turisztikai látnivalók száma. Nagyobb mértékű rehabilitációs munkálatokat még nem végeztek a negyedben. Bűnözési viszonyaival kapcsolatban megállapítható, hogy a személy elleni bűncselekmények azok, amelyek kisebb mértékben ugyan, de nagyobb számban fordulnak elő, mint a szomszédos negyedekben.

Orczy negyed

A VIII. kerület és egyben Budapest egyik legalacsonyabb presztízsű területe volt. Gettósodott, magas bűncselekményi fertőzöttséggel, de napjainkra jelentősen növelte társadalmi státuszát, és sokak mentális térképében egy dinamikusan fejlődő és dzsentrifkálódó területté vált. Ez elsősorban a Nemzeti Közszerkezet 2014-es odaköltözésének köszönhető. Elsőként a volt Ludovika Akadémia épületét újították fel, majd megépült számos oktatási és kollégiumi épület. Az egyetem Rendészettudományi Karának kollégiuma a Diószegi utcában épült meg. Az Orczy negyed a Losonci negyedhez hasonló bűncselekményi környezettel és problémákkal rendelkezik. Jelentős a kábítószer-használók száma, különösen a fiatalabb korosz-

---

¹⁷ ZUBERECZKI 2017.

tályt érinti az új pszichoaktív szerek fogyasztása.¹⁸ Kerületi átlagban a fertőzött területek közé tartozik, annak ellenére, hogy statisztikailag kimutatható a bűncselekményi értékek csökkenése a rehabilitációs munkáltoknak köszönhetően.

Palotanegyed

A VIII. kerület legelőkelőbb része. A Palotanegyed településszerkezeti szempontból két részre osztható. A kerületrész határai mentén belvárosi (városmag) területek jellemzik. Ezek többnyire kereskedelmi, igazgatási, oktatási, kulturális és turisztikai funkcióval rendelkeznek, a lakófunkció csekély mértékű. A belvárosi résztől néhány háztömbnyire már a lakófunkció dominál, azonban ezen kerületrészek is magas beépítettségűek, többségében 2-3 emeletes házak, illetve paloták alkotják.

Százados negyed

A településszerkezetet nézve rendkívül változatos a kerületrész, nem lehet egy kategóriába besorolni. Található itt belső, városias lakóövezet, ipari területek (iparforgalmi övezet) és külső lakóöv (családi házas és kertvárosi övezet) is, de egyes helyein belvárosias területek is felfedezhetők. A kis területű kerületrész bűnügyileg nem fertőzött, a kerületi átlag alatt található a legtöbb úgynevezett figyelt bűncselekmény száma.

Tisztviselőtelep

1887-ben a Budapesti Tisztviselők Házépítő Egyesülete kezdett a területen egymástól többnyire elkülönült, kertvárosias jellegű lakóövezetet kialakítani. Ettől némileg eltér a kerületrész északi része, ahol zárt soros épületek találhatóak, amelyek belső, városias lakóövezethez sorolhatók. Józsefváros városrészei esetében az egyik legnyugodtabb, legkisebb bűnözési fertőzöttséggel rendelkező terület a Tisztviselőtelep.

A városfejlődés sajátosságai Józsefvárosban

A fentiekből jól látszik, hogy Józsefváros egymástól gyökeresen eltérő kerületrészekből tevődik össze, tehát semmiképp sem lehet egységes VIII. kerületről beszélni. Ezen területi heterogenitás eltérő bűnözési fertőzöttséget és jellemzőket eredményez.

---

¹⁸ SIVADÓ 2014, 2017; TIHANYI et al. 2020.

Egyes részein továbbra is az jellemző, hogy inkább elköltöznek az ott lakók, vagyis a szub- és a dezurbanizációs folyamatok játszódnak le. Egyesek csak a város szélére vagy közelébe (szuburbanizáció), míg mások akár több tíz kilométerre is elköltöznek Budapesttől (dezurbanizáció). Ez nyilvánvalóan függ attól is, hogy kinek milyen az anyagi lehetősége, meg tudja-e fizetni a bejárást, a munkahelye lehetővé teszi-e a távmunkát, stb.

A város egyes részei viszont fizikailag megújulnak (Orczy negyed, Corvin negyed), új háztömbök épülnek, az azokba költözők pedig többnyire a fiatal, tehetősebb értelmiségiek közül kerülnek ki. Ebben az esetben reurbanizációról beszélünk. A korábban ott élőket kiköltöztették, s máshol biztosítottak nekik (többnyire) magasabb komfortfokozatú ingatlanokat. Ez a rehabilitált városrészek esetében bűncselekményiérték-csökkentést eredményezett, a korábbi lakosok új területre költözése viszont egyes helyeken megemelte a bűnözési gyakoriságot. Bár ezt nehéz statisztikai adatokkal alátámasztani, mivel többnyire nem egy helyre költöztették ezeket az embereket.

A rehabilitációnak volt olyan típusa is, amikor fizikailag megújult egy adott terület (például Magdolna negyed), azonban az ott élőket nem költöztették ki, hanem szociálisan is megpróbálták őket rehabilitálni. Ezt nem tekinthetjük városfejlődési szakasznak, viszont a bűnözésre mindenképp pozitív hatással volt.

A fentiek alapján jól látszik, hogy Józsefvárosban egyszerre háromféle városfejlődési szakasz is megfigyelhető, amely olykor ellentétes előjelű bűnözési trendet eredményez. Azt azonban hangsúlyozni kell, hogy ezek többnyire nem tekinthetők tömegesnek, ezért statisztikailag nem minden esetben mutatható ki egyértelműen a folyamat.

Összegzés

A tanulmányban bemutattam a városfejlődés egyes szakaszait és azoknak a bűnözésre gyakorolt hatásait. Megállapítható, hogy a szuburbanizációs és a dezurbanizációs folyamatok következtében a belvárosi területek esetében növekszik a bűnözés mértéke, mivel az onnan kiköltözők helyére többnyire alacsonyabb státuszú emberek érkeznek. A dezurbanizáció esetében e folyamat kevésbé mérhető, mivel kevesebb ideje tart csak, és kevesebb embert érint. A reurbanizáció folyamata jól mérhető. A fizikailag megújuló belvárosi területekre többnyire fiatal értelmiségiek költöznek, aminek bűnözést csökkentő hatása van.

Budapest VIII. kerületében az egyes részek eltérő településszerkezeti és szociális jellemzőkkel rendelkeznek, az egyes kerületrészekben pedig eltérő városfejlődési szakaszok figyelhetők meg. Jelenleg a városrobbanás kivételével mindhárom városfejlődési szakasz nyomon követhető a főváros VIII. kerületében.

Felhasznált irodalom

- BALÁS Gábor et al. (2019): *Józsefváros településfejlesztési koncepció. Megalapozó vizsgálat*. Online: https://hetfa.hu/wp-content/uploads/2023/02/VIIIker_TFK_megalapozo_v4.pdf
- KOCSIS János Balázs (2000): A szuburbanizáció jelenségének főbb elméleti megközelítései a városszociológiai és más rokon tudományterületek irodalmában. *Tér és Társadalom*, 14(2–3), 311–321. Online: <https://doi.org/10.17649/TET.14.2-3.599>
- Magánszemélyek között létrejött lakástranzakciók negyedévenként régió és településtípus szerint* [é. n.]. Online: www.ksh.hu/stadat_files/lak/hu/lak0053.html
- MÁTYÁS Szabolcs (2014): Budapest bűnözésföldrajzi vizsgálata 2009 és 2012 között. *Magyar Rendészet*, 14(3), 93–103.
- MÁTYÁS Szabolcs (2018): A szervezett bűnözés kriminálgeográfiai vizsgálata. In FRIGYER László (szerk.): *Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból*. Tanulmánykötet I. Budapest: NKE, 134–168.
- MÁTYÁS Szabolcs (2020): A településszerkezet és a bűnözés összefüggései a magyar főváros példáján. *Bűnözésföldrajzi Közlemények*, 1(1), 23–34. Online: https://rendeszet.uni-nke.hu/document/rendeszet-uni-nke-hu/BFK_2020_1.pdf#page=23
- MÁTYÁS Szabolcs (2023): *Bűnözésföldrajz*. Budapest: International Criminal Geographical Association.
- PIRISI Gábor – TRÓCSÁNYI András – HAJNAL Klára (2018): *Általános társadalom- és gazdaságföldrajz*. Online: <https://tamop412a.ttk.pte.hu/files/foldrajz2/ch03s06.html>
- SIVADÓ Máté (2014): Új kihívások a droghelyzet kezelésében itthon, Európában és a világban – kis alkohológiai kitekintéssel. In GAÁL Gyula – HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Tanulmányok a „Biztonsági kockázatok – rendészeti válaszok” című tudományos konferenciáról*. Pécs: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport.
- SIVADÓ Máté (2017): Jelenkori drogpolitika Magyarországon és Európában, tengerentúli kitekintéssel. In SZABÓ Csaba (szerk.): *Studia Doctorandorum Alumnae: Válogatás a DOSz Alumni Osztály tagjainak doktori munkáiból*. Budapest: Pytheas.
- SÓVÁGÓ Sándor (2007): *Értékelő jelentés a Debreceni Rendőrkapitányság 2006. évben végzett tevékenységéről*. Évértékelő jelentés. Debrecen: [k. n.].
- TIHANYI, Miklós et al. (2020): A Drug Policy in Hungary: Current Trends and Future Prospects. *Siberian Law Review*, 17(4), 485–494. Online: <https://doi.org/10.19073/2658-7602-2020-17-4-485-494>
- ZUBERECZKI Dávid (2017): Gettóból az ingatlanfejlesztők paradicsoma. Megismétli a Corvinnegyed sikerét Magdolnanegyed? Talán nem is ez a cél. *Index.hu*, 2017. szeptember 26. Online: https://index.hu/urbanista/2017/09/26/magdolnanegyed_rehabilitacioja/

ABSTRACT

The Relationship Between Urban Development Phases and Crime in the Capital's VIII District

László BÓI

The study of stages of urban development is mostly the domain of researchers in geography and settlement sociology. Representatives of criminology, lawenforcement, and geography investigate crime. However, investigating crime in urbandevelopment is almost a blank spot onthepalette of Hungarian science, so this research can be considered novel since very few people in our country have dealt with this topic so far.

After presenting the stages of urban development, in the case of Józsefváros, I examine the individual stages and the irimpacton crime. The present research fills a gap, since in the case of the VIII. district, a study on the geography of crime has not been published for more than three decades. The research presents the initial step of a longer-term study with a geographical aspect of crime. In the future, the author also intends to conduct a larger-scale questionnaire survey in Józsefváros.

Keywords: *urbandevelopment, criminalgeography, Józsefáros, crime, lawenforment*